

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z wniosku Ł. S.
o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka od orzekania w sprawie
o sygn. IV KK 528/22,
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i
Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2023 r.,

wniosek pozostawia bez rozpoznania

UZASADNIENIE

Ł. S. pismem z 7 grudnia 2022 r. (data prezentaty) reprezentowany przez obrońcę adwokata A. G. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 2 k.p.k. złożył do Sądu Najwyższego wniosek o wyłączenie SSN Marka Siwka od rozpoznania sprawy kasacyjnej oznaczonej sygnaturą IV KK 528/22.

W uzasadnieniu wniosku o wyłączenie sędziego obrońca Ł. S. wyjaśnił, że SSN Marek Siwek powołany został na urząd Sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3; dalej: „ustawa z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o KRS”). W jego ocenie ukonstytuowana na podstawie powołanych przepisów Krajowa Rada Sądownictwa nie jest organem niezależnym od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Zgodnie z jego opinią powyższy stan rzeczy skutkować miał wadliwością powołania SSN Marka Siwka na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, a w konsekwencji nieposiadaniem statusu sędziego. W uzasadnieniu wniosku obrońca Ł. S. odwołał się nadto do

niezgodnej z Konstytucją RP uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20 oraz do orzecznictwa m.in. ETPCz i Izby Karnej Sądu Najwyższego.

Zgodnie z zarządzeniem Prezesa Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2022 r. do rozpoznania sprawy I NWW 270/22 wyznaczono niniejszy skład jednoosobowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziego skierowany do Sądu Najwyższego, jako obejmujący ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, podlegał rozpoznaniu w sposób określony w art. 26 § 3 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 1904 z późn. zm., dalej: „u.SN”). Obrońca Ł. S. w istocie rzeczy usiłował bowiem jedynie zakwestionować procedurę powołania kandydatów na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Zredagowany przez niego wniosek miał abstrakcyjny charakter i nie odnosił się do żadnych konkretnych okoliczności związanych ze sprawą II KK 528/22. Argumentacja obrońcy Ł. S. stanowi bowiem w istocie dyskusję na temat rzekomego braku niezależności Krajowej Rady Sądownictwa. Wskazać jednak należy, że z uwagi treść 9a ust. 1 ustawy z dnia o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269 z późn. zm., dalej: „u.KRS”), Sejm wybiera spośród sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów administracyjnych i sądów wojskowych piętnastu członków Rady na wspólną czteroletnią kadencję. Należy wskazać, że władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu, ten zaś, jeśli nie sprawuje jej bezpośrednio, to czyni to za pośrednictwem swoich przedstawicieli (art. 4 Konstytucji RP). Tym samym kontestowanie statusu konstytucyjnego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa, z uwagi na fakt, że na jego osobowy skład wpływ mają parlamentarzyści, czyli przedstawiciele Narodu wybrani w wyborach bezpośrednich (art. 104 ust. 1 Konstytucji RP) oceniać należy jako brak poszanowania dla demokratycznych podstaw państwa prawnego.

W myśl natomiast art. 26 § 2 u.SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Wniosek w trybie art. 26 § 2 u.SN podlega rozpoznaniu „na zasadach określonych w odrębnych przepisach”, a więc w sprawach karnych, na zasadach określonych w k.p.k., w tym w szczególności w art. 41-43 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NWW 87/20).

Ocena wniosku o wyłączenie sędziego, przedłożonego przy rozpatrywaniu konkretnej sprawy na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., jako pozostającego w zakresie kognicji Sądu Najwyższego, musi wiązać się z ustaleniem, czy wniosek ten zawiera konkretny zarzut braku niezawisłości sędziowskiej. Tymczasem obrońca Ł. S. nie sformułował żadnych konkretnych zarzutów mających świadczyć o braku niezawisłości sędziego SSN Marka Siwka lub braku jego niezależności. Podstawą argumentacji zgłoszonego wniosku jest kontestowanie procedury konkursowej prowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa, a ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o KRS. Kluczowa jest okoliczność, że kwestionowana przez obrońcę Ł. S. procedura była przedmiotem kontroli konstytucyjności przeprowadzonej przez jedyny umocowany konstytucyjnie do tego organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny. W efekcie tej kontroli, regulacje te, wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Przy czym należy nadmienić, że zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a więc zarówno strony i uczestników postępowania, jak również organy stosujące prawo.

Odnosząc się do przywołanej przez obrońcę Ł. S. uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1,

art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wiąże bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego, wobec czego uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją i jako taka nie wywołuje skutków w obrocie prawnym.

Z tych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 26 § 3 u.SN. orzekł jak w sentencji.